

УНУН КЭМНЭ САЛАЙАР ҮЛЭБЭ

Эдүард 1945 сыйлаахха Дьёууе-кайдаары педучилищегэ ийирон сый ангара үөрэнэр, онгон бу үөрөз стипендията суох дижэ, аны сый ангар стипендия ылаары культпросвет оскуолатыгар үөрөнэ кийирэ 1974 сыйлаахха үөрэрин бүтэрэн, Чурапчы оройуонун Чапыр нэһилиэгэр аагар балаан сәбиэдиссыйанан анаар. Онон ийи сый үлэлзэбитин кэннэ Чурапчыга сокулуурааг инструкторунаан аныдыллар. Ити кэмгэ Комсомол оройуоннаары комстетан аппаратыгар 1951 сылтан бизэ сый ийилэр тэрийэр өтдөл сәбиэдиссыйанан, комсомол райкомун 2-с секретарынан үлэлзэбита. Онгон 1954 сый балаан ыйыттан райком бастакы секретарьнан быыбардаммыта. 1956 сыйлаахха ССКП Обкома кээлини Красноярскыйдаары Урдүкү партиябай оскуолага

Эдуард Иванович комсомол хятаглар буһан-хатан ханна да үлэ-лэтэр, үтүө суобастаахтык, өрүү хо-лобуур буолар ыла үлэлэбит ээһигэс сыаналыыбыт. Кини быһытынан сыгыһары-сыонгары майгытынан, үрдүк культуратынан, улахан алта-рыгыатынан туһаммыт, билибит үтүө үлэһит. Кини таһаарыылаах үлэтин "Бочуот Знага" орден кавале-ра, Ленин, Сталин уонна Жукос мэ-тэлэрэ, ахсаана билибит бочуотунай грамоталара туһулууллар. Эдуард Иванович тылл ветерана, республи-канскай сооталаах пенсионер. Чу-ралгы оройуосутар 1-кы комсомоль-скай ячейка тэриллибитэ 90 сылыннан уонна үбүлүүһүнэй дааталарынан эбэрдалзан туран, кэвиэлэргэ дьолу-сорхуну уонна уһун үйэни баарыарыт.

С.М. НИКИТИН

**ЭН ЭМИЭ ААХ,
ТОЛКУЙДАА!**

Эдэр кинизха, эдэргэ
эрэ буслуу дуо, барыбы-
тыгар анаммыт сүбэ
хоһоонюру оигостон
олорон, өйдөөн аахтаха
кинизха биирдэ бэрил-
дэр олох саянатын эдэр

"Үгүс бара санаам
мизэн" дигэн Гаврил
Адамов киингэтэ илгэр.
үрөстэр эйгэ дыонутар.
психологтарга олус на-
адалаах буолуо. Биир
үчүтэй өрүгүнэн саха-
лыы тыллар нууччалыы
тылбаастарын биэрэн
илэрэ буолар. Мин, ну-
уччалыы мэлтэхтүк бил-
лэр киһи, бу тылы нууч-
чалыы хайдах эттиэн
этэй дигэтхэримэ тута
билбэт тылларым баал-
лар, холобур "сни-
лзһин" дигэн. Ошон ба-
рылы бары өйдөөһөн ба-
ран этэр, онорор олус
наада эбит.

Айымныылаахтык
үлэлиир учууталлар,
культура үлэһиттэрэ бу
книгэ ис хохосмуттан
тугу барытын айан
таһаарыахтарын соҕ.

Бу бэллэтээhimийн
күнэгэ авторын хохон-
нууан түмүүстүүбун.

Улгуна, эн, төрийн туг
 дэвсгэр хэргэжнэ;
 Угун, дургар санаа
 аластгаар буларын,
 Эрхэн ой үйлдэрт
 ороовддугуйр!
 Тогсуйдаа уосгүйн,
 дэлхүүнхү алорон.
 Туг төрийн тэртэн
 нийлээгийн аймгаар
 Огтон тугаа одотон
 алорунг аналхн!"

Б.С. ЛУКИНА,
ОЛЕКСА УЧУУТАЛД

Аабсааччы санаата

АРМИЯ - ҮЛЭ ЫСТААҢЫГАР ААҢЫЛЛАР

Хас бириднй киһи бу олоххо төрөөн-үөскээн үлэлиэхтээх-хамсыахтаах, олохун байы ис хоһооннуохтаах, кырдьар сааска кэмсиммэт-кэмириммэт гына олоруохтаах. Онтон пенсияда тахсар саас тийиэн кэллэбинэ (Сахабыт сүрүгэр дыахтар 50 сааһыгар, эр киһи 55 сааһыгар пенсияда тахсар) улахан түбүгө-садыга суох кэмигэр наадалаах докумуоннары хомуйан арылдах хонук иһинэр пенсия анаатар туһунан тугу гыныахтаахпытый? Ол туһунан Чурапчытаабы пенсионной управление начальнига Варвара Спартаковна Христофорова-на кытта кэпсэттиб.

гариги сылтан ылата хас баяр-
дий киһи хамнаһын кэзмэйэ
уонна үлэлээбит кэмин туһунан
сигиһээнньэлэр хараллан сы-
тар. Иккһиннэн, пенсияга тах-
сааччы 2000-2001 сс. үлэлээб-
тэх эбэтэр хамнаһын кэзмэйэ
кыра буолар түтэнигэр, бигэли
1998 с. дыһы угуу-субуу биэс
сыл үлэлээбит хамнаһын
өрдүүбүт. Бу докумуоннары
пенсияга тахсар киһи бэйэтэ
үлэлээбит тэрилтэтигэн эбэт-
эр архыыптан аралар. Биэс
сыллаах хамнаһка 1998 с. 2001 с.
хамнаһына кырамыуттан өл

–Пенсија тахсар кѳи до-
кументуунарын хаһаангыттан
хонуйан тунариэхтэврий?

Бүтүгнүү күннэг-пенсияг тахсааччы 6 ый ийнбигтэн доку-
муоннарын хосуйара табылас-
таах Төр дүэтээхэ, бигири үлэ-
бэт сүрүн сыалыаан - пенсияны
10 күн ийнбэр анааһын буолар.
Ол эрэн пенсияны бары доку-
муоннар баар эрэ түгээнэригэр
анылбыт. 2009 сыл балаһын ыйы-
таан биһиэхэ, төрийтэлэр,
чааһынай предпринимателэр
отчуоттарыгар олохуран, пен-
сияг тахсыахтаах дьон даан-
найдарык "Пенсияг тахсыах-
таах дьон экраннарыгар" ("Эк-
ран лия, выходящих на пен-
сию") кизилэригэн кээр. Манча
күөрбэт дьон хас биридимиэри-

гэр пенсияга тахсyaхтарын бий минигтэй, хамнык документаары арлалларын ялан туран, сурук ынтабыт. Бу "эврангта" үлэтэ суух дьон саатаан кийрбэтэр, олон нийлэр бэйэлэрэ кэлэн билсэлэрэ, документаарын түнхүүлэрэ ирдэнэр. Үлэтэ суух дьону эмэт хабар сыалтан нэбилжэтэр дыһалталарын кытары үлэ ыгтылар.

—Пенсията тахсарта ханхык докумуоннар ирдэнэлэрий уонна пенсията тахсааччы ордук ханхык докумуоннары биэрэргэ, дэриэкттэри, кэпсэүү?

—Биллэн турад, саамай

сүүрүн докумунуунан үлэ кэп-
тискэстэ буолар. Ону тэнэ пас-
порт, СНИЛС, дьук көргөн ыс-
пыраапката, итхөмнүлээхтэ-
рин дакаастыыр докумуннар
ода. Ол эрэн хас бирдүй киби
үлэтин историята тус-туса бу-
олар. Холобура, үлэ кэптискэстэ
төһө үчүтэйдик толоруллубута,
төһө этиллибитин курдук, хам-
наһа-барыта учуоттанар. Үлэ
кэптискэстэтэр кирбэтэх кэм-
нэр эбэтэр сыһаа-халты толо
руллубут кэмнэр үлэлээбит тэ-
рилтэ бириэсэһинтэн ыһыска-
нан биэрэгэтиллэр. Атын улуу-
ска үлэлээбит буоллаһына, до-
кумунун ыһыта уһуон сөп.
Биридүйтөн киби сүөгүн ыһы-

пискатын уюхай базаттан ыла-
быт уонна пенсияр тахсааччы
үлэтин киһискэтин кытары
тэтиибит. Итиннэ үлэр кэ-
рээ, уурайыс күнүтэр-дьылы-
гар сыһаа-халты үлэ биэрэч-
чи өттүттэн үгүстүк тахсар. Хас
биирдэи кэччү үлэлээбит кэмин
көмүтүрөр сыалтан бэрэбиэр-
кэ түмүгүнэн аахталары үлэлэ-
эбит тэрилтэлитэр түһэрэбит.
Онон тэрилтэ бухгалтердара
үлэһит сибидианьналарын
көмүрүү туһунан аахталары
(индивидуальный сведения)
туттулар да уһаппакка кадр
спецалиһын кытта тэтиэххэ,
онорон биэрэллэри илэниэ.

–Арай пенсияда тахсар
кини араас биргэчишэни
үлэти нэшишкэтэ сүшүт буол-

–Майнак түгэнгэ бу юмн хас биридн үлэлзэбл сирит-тэн үлэз кириблтин усна уу-райгытын туфунан бирикээс кингэглэнтэн выписка адалара ирдэнэ.

– Ойтон ирдэнэр үлэтин бастааһа тийһүт буолларьна?

- Үзлэгийн баялагыг тийм ч их ашиглахгүй, хэсэг хэсэг ашиглахыг зорьж байна. Үзлэгийн баялагыг хэсэг хэсэг ашиглахыг зорьж байна. Үзлэгийн баялагыг хэсэг хэсэг ашиглахыг зорьж байна.

тийгбэт буудлаарна ирдэнэр
ыстааһа тахсар буолуон сөн.

– Ойону көрөн алорбут кэм
ыстааска аарыллар дуо?

- Ийгэр эхэтэр арга ору 1,5 сааһын туслур дылы оморбута аарыллар. Барыта 3 сэл нэирэр. Бир орун куруу кэмэ ыстаа-на иккиттэн биридэрэгэр эрэ аарыллар. Манна өссө эбэн эт-тохко, эр дьон армияга сымдыы-тыг сыллара үлэ ыстааһыгар эппэ аарыллаллар.

- Бааһытай хааайыстыба-
ларга, бигрдүүлэн предпри-
нимателдэргэ үлэлнир дьон
ыстаастара хайдах авылла-
най?

- Үлд бичрэгтэй - боахныкий хаахаймыста саалааччгта, предприниматель үлэһитэригэр аарыллыбыт хамнастан Пенсиейнай фондага страховоы усунуос төлөбүт уонна үлэһитэригэр таһе камгэ үлэ-дэбиһитэрин, таһе усунуос көөрбүүтүн туһунан сибидиэннэ түһэрбит буоллаһына үлэ-тияһастааһын эрт.

– Түмүккө, пенсияга тахса-
аччыларга туту экине...

Самал кылабынмайа, теһе кыалдарынан хойу таһына суох кэлэн билсэн, докумуннаргытын хомуйсууг. Оччолуна пенсиягытын биризмэттир харгына суох аналгарааххыт уоһа ыһааххыт. Пенсия тахсарга үлэ ыстааһа уоһа аарыһыбыт хампаанстан Пенсиявий фондуга страховой уусуһос көһөн ирдээрин умкумаһ, чуолаан ити чааһынай тэрипатэргэ, предпринимателэргэ сыһааннаах.

Кэссетта Наталья ПУХОВА.

-Биднийгчлэж кэмгэ пенсийн кээмэйгэ туоулан тутулук-

таарьд? —Пенсияг анаахыггар сүүрүн ирдэбилээрнөөн үлэ ыстааха уонна хамнас буолаллар. Ону таһынан бэйрлэ бэлэгтээххэ наада, 2002 с. боттох хас бирдмэ тэрилтэ, индивидуальнай предпринимателлэр бэйлэрэйн үлэһиттэрин хамнастарыттан пенсионнай фондада страховый усунуох көһөрөллөр. Ошон үлэһит төһө үрдүк хамнастаах, оччонон элбэх усунуох көһөр уонна пенсияда тахсарыгар эбиллэр.

– Саахьнан пенсията тахсагчын мутаана тоно бусдуухтаарьд уонна хамнаа хайдах алыгылларый?

— Үлэ уюусай ыстааһа дьахтарга 20 сүл, эр киһиэхэ 25 сүл ирдэнэр. Ыстаас сылыттан 15 сүл пенсияга тахсааччы Саха сиригэр уулалзэбит буолуохтаах. Онтом хамнас туһунан этэр буоллааха, пенсияга тахсар киһи хамнаһа икки көрүнгүнөн суоттанар. Бастаһытынан, 2000 уонна 2001 сыллаах хамнас көрүллэр. Пенсияга тахсааччы бу икки сыллаах хамнаһа көннөрү дойду орто хамнаһыгар түнэтиллэр. Биһиги улууска хааччахтыыр коэффициент 1,4 тэҥнэхэр. Пенсияга тахсааччы ыйдаагы орто кээмэйэ ити көмгө барыһылаан 2,5 тыһыынча солгусубайга тэтиэхэр буоларына - 1,4. Манна бөлүгэтээн эттэххэ, 1998 сылтан саралаан бары тэриятэлэр, чааһынай предпринимателлэр биридирлээн үлэһиттэригэр тыһа хамнас аарыһыбытын отчуоттууллар. Онон биһиги базаныгы-

"Дьизэрэнкэй" оёо народнай ансамбля тэриллибитэ 30 сыла

Ришда ТЕРІЮТИНА,
Мутудий нэһиликитэ.

11.2010 с. офсетка бичээтэниэ

"Саха олох" хайыат ыччакка аналлаах сыһарыыта

ПРОМЫШЛЕННОЙ ОРОЙУОНҤА БАРЫ СӨТӨРҮ САҒАЛАНЫАҒА. ВИКТОРИНА ЭППИЭТИН БУ БИ БҮТЭБИГЭР ДЫЛЫ КУУТЭБИТ!

"САҒА ОЛОХ" СЭТИННЬИ 11 КҮНҮНЭЭБИ 134-с №-реш КӨР)

- Соһуһунар блоктара (Блок новостей)

ФИЗКУЛЬТУРНИКТАР КҮРЭХТЭСТИЛЭР

Б у күннэргэ үс сирин Учуутал сыһынар аһамыт үөрөх салаатын салайытынан "Бастыг физкультура учуутала" улуустаагы конкурс буолан ааста. Онно эдэр учууталлар эмнэ кытыннылар.

Конкурс 2 түһүмэхтээх 4 бөлүгүнэн араасан барда. Ол курдук 1-кы бөлөх уһууһу физкультура уонна спортка специалисттара, иккис бөлөх - физкультура учууталлара, үһүс - үөрөх таһынан дыарык салайааччылары уонна төрдүс - эбии үөрөхтөөһүн салайааччылары кытынны ыллылар. Балаһыаннаах быһыытынан кыттааччылар 1-кы түһүмэххэ 20 мүнүүтэ устата уруоктан, дыарыктан быһа тардан көрдөрүүхтөөхтөр, 2-кы үлэлэрин сүрүнүгүр концепциятын көмүскүүхтөөхтөр.

1-кы бөлөххө 6 физкультура инструктордара кытыннылар. Конкурс Чурапчытаагы "Чуорааннак" уһууһу ааһта буолла. Күрөх түмүгүнэн бастакы миэстэни "Бережя" уһууһу

инструктора А.К.Туласьева, иккисин "Улыбка" ор сайдар кинигиттан В.В.Седлашова, үсүһү

тын быһа. Иккис миэстэ Мырылаттан П.Д.Собакин, үһүс Чурапчы начальнай оскуолатыттан В.Потанов буоллулар. 4-с бөлөх Алаартан сыһыар Е.Е.Куприянов бастаата, иккис - интернат-оскуола тренеры В.П.Варламов, үһүс - Чурапчы орто оскуолатын тренеры А.Ф.Иванов буоллулар.

"Мичил" ор сайдар кинигин инструктора С.Д.Горохова ыллылар. 2-с уонна 4-с бөлөх кыттааччыта аһыах буолан, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатыгар муһуннулар. 2-с бөлөххө Чурапчы начальнай оскуолатыттан А.П.Луккин

Майнагы миэстэни Кытаанахтан Д.Н.Макаров, иккисин интернат-оскуолатыттан Д.В.Заболотский, үсүһү Мырылаттан В.П.Собакин ыллылар.

Антонина ЗАВОЛОЦКАЯ

БИЛИҢНИ ЫЧЧАТ КУЛЬТУРАЛААХ ДУО?

Культурнай дии тыл синонимнарынан интеллигентнай, билиҥни олоҕу кытта тэҥнэ хардылааһын буолар. Культурнай киһи дууһата, ойго-санаата, тас көстүүтэ ураты буолар. Билиҥни кэмгэ культурнай киһи баар дуо? Ити ыйытыгыта Чурапчы олохтоохторо хоруйдаатылар уонна баалынан сыаналастылар (үрдүкү баал - 5).

Татьяна МАТВЕЕВА, учуутал:
- Билиҥни ыччат культурата арааһынай, мин сыһыар эйгэбэр үчүгүйдөр дии санаабын, онтон уулуссага куһаҥан тыл-ос иһилиээччи, уоксайынан ыччат культуратын таһыма үчүгү өрүтэ баһыйар.

Анна БОРИСОВА, пенсионерка:
- 4 баалы пэһилэ биэрбип, ыччат культурата суох, кырдыаас киһини убаастаабат, иһэр-аһыар, үлэтэ суохтар, үлэһиттэрин багарбэттар, пенсиялаах төрөспүттэрин эргитпэтэ олоруохтарын багараллар. Ыччакка туһаныан этиэм этэ, билиҥни үйүрү үлэһин сатаан, үлэһи була сатаан наада уһуна үөрөххө киирбөтө талаһыт, олох сайдыытынан тэҥнэ хааман иһэргиттэр баарабын.

Саргы ВЕРХОВИЦЕВА, парикмахер:
- Культура таһымын 4 баалга сыаналыбын, бары уһукалынай, идеальнай буолбатахтар, ким эрэ туох эрэ итэҕэстээх буолар. Парикмахерскайга кэллэхтэринэ культурнай киһи тутатына дорооболоһон, кэпсэтэн барар. Общественинай сирдэргэ куһаҥан тылынан үөхсөр дыһу наһаа албөхтө итэҕэччибин.

Иван ИГНАТЬЕВ, такси суоһура:
- Билиҥни ыччат культуралаах бөрү буоллаҕа дии, 90-с сыллардаагы курдук буолбатах. Олох сайдан иһэр, ону кытта ыччат эмнэ.

Люся АНДРЕЕВА, аһыһыт:
- Мин түөрт баалы туруоруом этэ. Наһаа урууску өрлөр курдук буолбатахтар, үөрөххө тардыһылаахтар. Маһыһыҥта да көрдөххө, үчүгү иһилиээх, билиһинээх ыччат тутта харааха быраһылар. Сорох өрлөр наһаа культуралаахтар, таһы-саһта сыһыалларыттан да көстөр.

Иван ГУЛЯЕВ, "Айылы" специалиһа:
- Ыччакка, билиҥни турутуһан, 4 баалы биэрбөм этэ. Төрү диктээххэ общественнай миэстэлэргэ, кэжизэргэ, дискотекага сир байыларын кыана тутта сыһыалыра көстөр, олаата культуралык сайдан иһэрин бөлүөтэ. Араас тэрээһин, түмсүү баара олус үчүгү, ыччакка бөлүгүм ууруһуан эрэр диктээх сөн.

Людмила ЗАХАРОВА, библиотекар:
- Хаһык баһарар кэмгэ культурнай да, культурата суох да киһи баар буолар. Билиҥни ыччат, мин санаабар, үөрөххө талаһарынан билиһи-көрүүтэ элбэһин, 80-90-с сыллардаах ыччаттан таһытчы. Кинилэр билиҥни технологияны үчүгүйдик туһаналлар, ол нөҕүө билиһин-көрүүлэрин хаһаталлар. Хаһык баһарар киһи орто культуралаах буолуон баһарар. Киһи хаһык баһар сиргэ пэһидэһэ культуратынан сыаналыһылар. 4 баалы биэрбөм этэ. Уулуссага улахан баһыһык кэпсэтин, ону таһынан телефонуһан бэйэ кыһалатын барыһыгар иһитиһинэрэр гына кэпсэтин, холуочук сыһымы - культура наһыһах өрүтэ.

Ыһыталаста Лена МЕСТНИКОВА.

СЛЕККА ИККИ КҮН УСТАТА

Сэтинньи 2-3 күннэртэр улуустаагы гимназия "Эдэр педагогтар слеттара" буолан ааста. Барыта 49 эдэр учуутал кытынна. Кинилэр икки күн устата семинардаагы кытыннылар, бырайыак онорон көмүскүөһүлэр. Ону таһынан "Көрдөөх старка" күрөхтөһүлэр, тренингтэ сырыттылар.

Слет бастакы күнүгэр семинардар буоллулар. Предметтэй семинары Мария Заболотская, кулуубунай үлэ ис өрүгүн туһуһан Светлана Сивцева, кылаас салайааччыларыгар Кыһаана Ежечилова, олимпиада туһуһан Сахааана Попова, научнай-практической конференцияларга кытынны Тансия Сивцева кэпсөтүлэр. Ити кэннэ кыһалык слет кытыннылаахтарыгар "Көрдөөх слет" ыһыһыһа.

Иккис күн кыттааччылар бэйэлэрин бырайыактарын көмүскүөһүлэр. Түмүккэ "Саамай креативнай" Хаһаар орто оскуолатын учуутала Стас Федоров буолла. Онтон "Көсүһүлэх бырайыак" номинацияны "Здоровое жет" дии темалаах Туйаара Григорьева (Баһы), Мария Яковлева (Чурапчытаагы начальнай оскуола), Айталина Собакина (Хаһаар), Вероника Николаева (Хаһаар) бөлөхтөрө ыһа. Кинилэр пьесаһыаа нөҕүө киһи ис туругун, ойго-санаатын сайыһынарын кэпсөтүлэр. Салгыы психолог Туйаара Филиппова быһыһыт тренингтэр сырыттылар. Учууталлар бары олус аһыһан, өссө да маһыһык түмсүүлэри тэрийэргэ тыл көтөһүн тардыһылар.

Марина ФИЛИПОВА.

БЫРАЙЫАҔ СЫАЛА: УЧУУТАЛ ИДЭТЭ

Редактор.

мүчү тушпакка¹. Салгыс Кыдыана Михайловна Екетьеркина уроугар сыйраттыбыт. Математика. Бүгүн өлүлөр та теманы баралар. Учуутал барбыт да олурул сага теманы быһалар. Кыдыана Михайловна быһыл саас ыһыбыт Ийчат форумугар тыа сирин үтү прощялленностка сыйһалар сыһалк "Промиспрофи" диил байрайына. Үскээбитэ уонна бу ахсыһыны ийга ити байһалыһан Нероһири, Алдан куораттан өлүлүрү иһиэ барыахтаах. Елена ановна Семенова нуучча тыһы уонна

кара карта ылан турар. Учуутал кэксин-кэксин картара сирдери көрдөрөр, ону таһынан бирбит теманы таблицаан суруйан быһаарар. Итинник көрдөрдөххө оҕолор түргэнник ыланнар эбит. Агтыс уруока 10-с кылаастарга Зоя Николаевна Захаровалар саха литературатын тааһырбит. Учуутал сөрлөргө алымшылы аахтарар, санналар истэр уовна алымны, суруйаччы туһунан кэспит.

Түтүгү:	биздин учуртук-тушта сулаа-кыстаа.
Оро	амма туш-туш сааһын учуртун
улам	ре уратылаа
алар	кылаас оратор
ттин	наймаагы булар
амма	рына, үрдүк
ттин	субдизит, ага т
күн	лар. Ошон угуу
алар	үлөтүн булар
дээр	үрдүнүлөр.
лаак	

Эбизтэн киэнэ 3 чаастан эби
үөрэхтэр сагаланаһыар. Учууталлар
предметтарын хайыыхатынан араһан
мунулахтыллар. Бу күн математиктар

"Самым важным явлением в школе, самым поучительным предметом, самым живым примером для ученика является сам учитель".

Алгоритм

"Кто постигает новое, лелея старое, тот может быть учителем".

Конфутций

"Чтобы быть хорошим преподавателем, нужно любить то, что преподаешь, и любить тех, кому преподаешь".

Включенный

"Учитель - человек, который может делать трудные вещи легкими".

РЭмерсон.

"Вся гордость учителя в учениках, в росте посаженных им семян".

11.4 Members

"Учи других, мы учимся сами".

Л.А.Сенцова

"Знание только тогда знание, когда оно приобретено усилиями своей мысли, а не только памятью".

UNIT OBJECTIVES

²⁸ «Знание – в действии».

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ

"Задача учителя - открывать новую перспективу размышлениям ученика".

Конфуций

Константин ЧИЧИНАРОВ, улуустаагы үөрэх управлени
етын начальнига:

- Бийн улсууд 30 үгүүлэл хамтаа. Ойртон 15-н дугаарын Учуулал орто хэмжээг бийлэнг турунган 24-ийн хамтаа салсуубай. Учуулал идэг хаан баяр наадалаах Уолсайн наадалаах суох идг диг суох. Хаа бийрдиг идг бийг тусгай элгэлэх, уратылаах, олох наадалаах.

Анна ГОРДЕЕВА, Учуталлар учуталдими!

- Үчүүтэл ханан баатарар учуутал. Учуутал буолуохпут баатарбын дээр элһи аан бастаан орду талгыахтаах, ор куту туутоохтаах, бизэр предметн эгэлэл суох биһэхтээх. Оу лелесте быйгыгыттын сайдырын куюмгүлүе суолтаах. Учуутал ханна да сырыттар культуралаах буолуохтаах. Кини кэлэр кээккери ыччаты итэр. Аны төрөшпүт, үөрэнээһи өттүттэ учууталга убаастабыл баар буолуохтаах. Учуутал өттүттэ эмиз. Эдэр дьонно эгизм этэ, талан ылыг идриттэ ие сүрөххиттэ таптаан. Оччор эрэ үлэ тахсыахтаах буолуора.

Таниса СИВЦЕВА, педагогизма математика учууталык

- Оскуулаары айбар -тутар киши үлөтүр. Хас бирердин күнү учууталга тус-густа. Орлору кытта саялдар киши куруук эдэр буолар, ологу кытта тэнтэ хардысыйыр. Ханлык багарар идрэ, ыраахтарга баалар. Ол эрэн ити барыга инникетин туналмак уопут буолар.

на бѣаарар, кѣзѣзон ыла-афта "СР" ылыбѣта Ити ми. Уориниѣ конференциѣ-ааллар. Бу да алаѣа кытгарга тар түтѣн тос-наала. Тутѣни

литератураның учууталынан быһыл сана үлэлээн эрэр. Ити инниэс киһи Ньурба улуутунар үлэлиин сытырыбыга. Киһи бу күл оһустарга уонна ахыстарга нуучча литературатыгар уруоскаах. Уруос саҕаланарыга учуутал карточкалары түгэтэи барбыт теманы чингэтэи хатылыһыр соруудахтары бэйэрэ Мария Николаевна Филиппова уруога - история Дуос

түмсіні олимпиадаға уәзіп буулаары ту-
рар үбүлгүйгө (түмпазгө тәрипийгө 15
сыла) бөлүмизини математическай килей-
дескөк оңоролор.

Түмүүс: Учиртай даян утсай этийн.
Кыялэр түс-түдүлүн идалоо дьон. Би-
ир идалээтэр түмүккэлэрэ үлээригэр си-
тийдийи адалар. Ити профессиональнай
эйбэни үлээтэр.

Уруулар икки ардыларыгар булар тохтобуларга учууталар учите́льскайга мустаннар. Сорох тотороот бэрэбирэкинир, сорох уруугун ырытар. Уолуттаах учууталлар элбэртэ күүс-хому, сүбө-ама буолалларын болотторооҕо баарбын. Мана дартан өтүөхкө, гимназияга ыныскыттар кэлэн үлэлэн-хамсыа, үөрөшкө учууталларыгар биллэп коллети буола сылдьаллар.

Түгүл: "Кыргыздарстан субэтин, эдэртэн эйэтин ык" диген ос жолгоону хананык да тирэгеси, жахан да улугуна. Улааны кам-быт оскоруларын унутпатак учууталлар субэтинге ханан да эйет.

Үлэбит чааһа бүтүүтүгэр директор Марианна Алексеевна Манасытова хоһутар киирбит. Кыах: "Быйыл Тийскэ Сивцева, Сахайаана Попова, Зоя Захарова кандидатскай үлэлэрин көөсүктөхтүлэр "Эдэр педагогтар сохотары" олимпиада-эктик үлэһэ сылдаллар. Учууталлар стьэстэрин түмүтүгүн Сахайаана Алексеевна уонна Кыьдаана Михайловна педагогическай резерву "кирдилэр", - диин санааһын үлэстэр. Директор эдэрэргэ оппистипиэни сүктэрэр, ханнык баҕардыһал көмүстэрэ суох аастат. Эдэр учууталлар билигин гимназия үбүлүйүтэр сүүрэ-кото сылдаллар.

Түзгүс: Учуртал чөртөрдүн, бышынн
бизорунн тайынан оосо ачтынбынанн об-
щественнай чадннт. Куннн чөртөлчөс-
тингөр орру толобур бчаларан кыдннннн-
таат.

Балабалары бэлэмизгә Агратина КУЗЬМИНА

